

ZARZĄDZENIE NR 0050.103.2020

WÓJTA GMINY LUBICZ

z dnia 30 listopada 2020 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu „Program Wspierania Seniorów oraz Osób Niezależnych w Gminie Lubicz na lata 2021 -2023 ”

Na podstawie art. 30 ust. 1 w zw. z art. 5a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn.zm.) w związku z Uchwałą Nr L/658/2018 Rady Gminy Lubicz z dnia 7 września 2018 r. w sprawie trybu i zasad przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Lubicz (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z dnia 21 września 2018 r., poz. 4716), zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przeprowadzić konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy Lubicz w sprawie projektu „Programu Wspierania Seniorów oraz Osób Niezależnych w Gminie Lubicz na lata 2021 - 2023”, zwanego dalej "projektem programu".

2. Projekt programu wraz z informacją o konsultacjach zamieszczony zostanie:

- 1) w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.lubicz.pl
- 2) na stronie internetowej Gminy Lubicz www.lubicz.pl
- 3) na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Lubiczu.

3. Celem konsultacji jest uzyskanie opinii, wniosków i uwag mieszkańców gminy Lubicz na temat projektu „Programu Wspierania Seniorów oraz Osób Niezależnych w Gminie Lubicz na lata 2021 - 2023”.

§ 2. Konsultacje przeprowadzone zostaną w terminie od dnia 01.12.2020 r. do dnia 07.12.2020 r.

§ 3. 1. Konsultacje przeprowadzone zostaną w formie pisemnego zgłaszania uwag i opinii do projektu programu.

2. Konsultacje określone w ust. 1 będą przeprowadzone w formie składania opinii lub uwag drogą tradycyjną przez wypełnienie papierowego formularza konsultacyjnego, który można pobrać ze strony internetowej Gminy Lubicz, a także bezpośrednio w Urzędzie Gminy w Lubiczu. Wypełniony formularz mieszkańcy mogą składać w Biurze Podawczym Urzędu lub, po zeskanowaniu, przysyłać drogą elektroniczną na adres: info@lubicz.pl (temat wiadomości: KONSULTACJE) w terminie wskazanym w § 2.

3. Wzór formularza konsultacyjnego stanowi załącznik nr 2 do niniejszego Zarządzenia.

§ 4. Podmiotami uprawnionymi do udziału w konsultacjach są mieszkańcy Gminy Lubicz posiadający czynne prawo wyborcze do Rady Gminy.

§ 5. Projekt ” Programu Wspierania Seniorów oraz Osób Niezależnych w Gminie Lubicz na lata 2021 – 2023” stanowi załącznik Nr 1 do niniejszego Zarządzenia.

§ 6. Wykonanie Zarządzenia powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

WÓJT

Marek Nicewicz

Załącznik Nr 1 do zarządzenia

Nr 0050.103.2020

Wójta Gminy Lubicz

z dnia 30 listopada 2020 r.

PROGRAM WSPIERANIA SENIORÓW ORAZ OSÓB NIESAMODZIELNYCH W GMINIE LUBICZ NA LATA 2021-2023

Spis treści

I.	Wprowadzenie	3
----	--------------------	---

II.	Diagnoza sytuacji seniorów	3
	2.1 Sytuacja demograficzna w Polsce	3
	2.2 Sytuacja demograficzna na terenie Gminy Lubicz	4
	2.3 Wybrane formy wsparcia dotychczas dostępne dla seniorów na terenie Gminy Lubicz	6
	2.4 Analiza sytuacji społeczno-ekonomicznej klientów pomocy społecznej powyżej 56 roku życia korzystających z różnych form wsparcia w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubiczu w roku 2019	9
	2.5 Wnioski ogólne	29
III.	Analiza SWOT środowiska lokalnego	31
IV.	Zasoby	33
V.	Adresaci programu	33
VI.	Cel główny, cele szczegółowe	33
VII.	Przewidywane efekty	34
VIII.	Działania programu	35
IX.	Źródła finansowania	42
X.	Monitoring i ewaluacja	42

I. Wprowadzenie

Procesy związane z wydłużającym się systematycznie czasem trwania życia oraz ciągłe zmiany w strukturze demograficznej ludności w Polsce stawiają przed społeczeństwem, w tym również administracją samorządową, nowe wyzwania społeczne. Jednym z nich jest odpowiedzialne oraz kompleksowe podejście do polityki senioralnej i wdrożenie programów, które zapewnią godną, bezpieczną i aktywną starość, a także przyczynią się do poprawy i podniesienia jakości życia osób starszych.

Niniejszy Program stanowi kontynuację Programu Wspierania Seniorów na lata 2017-2020 przyjętego Uchwałą Rady Gminy Lubicz w 2017r. Jego głównym założeniem jest skuteczny system opieki oraz wsparcia dla seniorów i osób niesamodzielnych w Gminie Lubicz zmierzający do ich aktywizacji społecznej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i izolacji, jak również umożliwienia dostępu do szeroko zakrojonej pomocy w postaci usług opiekuńczych oraz dostępu do wydarzeń kulturalnych, sportowych i prozdrowotnych.

II. Diagnoza sytuacji seniorów

2.1 Sytuacja demograficzna w Polsce

Od wielu lat obserwujemy w Polsce proces zmiany struktury demograficznej ludności, który wynika z wydłużania się przeciętnego trwania życia, lepszej jakości i dostępności do usług służby zdrowia i spadku wskaźnika dzietności, który nie gwarantuje zastępowalności pokoleń. Efektem tych zjawisk jest stały przyrost liczby osób starszych w społeczeństwie oraz zwiększenie ich udziału w populacji. Obserwowalny jest także przyrost populacji osób niesamodzielnych.

Na koniec 2019r. liczba ludności Polski wynosiła ok. 38,4 mln osób. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej w całej populacji wynosi obecnie ponad 25% (ok. 9,5 mln), wobec ok. 15% na początku lat 90 ubiegłego wieku. Według prognozy GUS, liczba ludności w wieku 60 lat i więcej w Polsce w roku 2030 ukształtuje się na poziomie 10,8 mln osób, a w 2050 r. – 13,7 mln. Ludność w tym wieku stanowić będzie w 2050 r. około 40% społeczeństwa. Współczynnik obciążenia demograficznego wzrośnie z 26 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2010 r., do 56 osób w roku 2040¹⁾.

Średnia długość życia Polaków wydłuża się na skutek poprawiających się warunków życia. Według GUS przeciętny czas trwania życia w 2018 r. wynosił 73,8 lat dla mężczyzn, a dla kobiet 81,7 lat²⁾. Od 2000 r. przeciętny dalszy czas trwania życia w odniesieniu do mężczyzn, jak i kobiet wzrósł o około 4 lata. Po 60 roku życia mężczyźni w Polsce mają przed sobą przeciętnie 19,1 lat życia, a kobiety 24,2 lata życia. Oznacza to, że osoby w starszym wieku spędzają około jednej czwartej życia w okresie, który jest przeważnie okresem dezaktywacji zawodowej. Często jednak wraz z wydłużeniem życia nie idzie w parze jego jakość. Osoby w wieku senioralnym często tracą swoją samodzielność i wymagają wsparcia także w usługach dnia codziennego, bowiem stają się osobami zależnymi.

2.2 Sytuacja demograficzna na terenie Gminy Lubicz

Gmina Lubicz pod względem powierzchni stanowi jedną z najmniejszych gmin wiejskich w powiecie toruńskim, jednak pod względem liczby ludności zajmuje pierwszą lokatę. Na przestrzeni ostatnich lat Gmina Lubicz zanotowała znaczny przyrost ludności z zewnątrz

¹⁾ *Prognoza ludności na lata 2014-2050 – aneks*, GUS, Warszawa 2015 r.

²⁾ *Tablice trwania życia*, GUS, Warszawa 2019 r., *Polska w liczbach 2019*, GUS, Warszawa 2019 r.

(głównie poprzez migrację z sąsiadującego Torunia). Stały wzrost liczby ludności na terenie Gminy Lubicz od wielu lat jest tendencją stałą. Na początku 1997 roku na naszym terenie było zameldowanych prawie 14 tys. osób, w 2010 r. - 18 557, w 2012 r. przekroczyliśmy 19 tys. W 2018 r. było nas 19 642, a stan na ostatni dzień 2019 roku to już niemal 20 tys. mieszkańców (szczegóły w tabelce).

Tabela 1 Ludność gminy Lubicz wg stanu na 31.12.2019 r. Urząd Stanu Cywilnego Gmina Lubicz.

Lp.	Miejscowość	Pobyt stały			Pobyt czasowy	Ogółem pobyt stały + czasowy
		ogółem	w tym:			
			kobiet	mężczyzn		
1	Brzezinko	275	136	139	4	279
2	Brzeźno	355	176	179	1	356
3	Grabowiec	800	390	410	12	812
4	Grębocin	2773	1394	1379	53	2826
5	Gronowo	777	395	382	28	805
6	Gronówko	137	73	64	0	137
7	Jedwabno	442	213	229	42	484
8	Józefowo	94	45	49	11	105
9	Kopanino	411	211	200	1	412
10	Krobia	1839	982	911	27	1920
11	Lubicz Dolny	2908	1496	1412	77	2985
12	Lubicz Górny	3399	1777	1622	47	3446
13	Mierzynek	405	205	200	6	411
14	Młyniec Drugi	586	296	290	9	595
15	Młyniec Pierwszy	638	310	328	0	638
16	Nowa Wieś	465	226	239	5	470
17	Rogowo	377	180	197	0	377
18	Rogówko	596	290	306	5	601
19	Złotoria	2228	1149	1079	24	2252
	Ogółem:	19559	9944	9615	352	19911

Z danych Urzędu Stanu Cywilnego wynika, że gminę Lubicz na dzień 31.12.2019r. zamieszkiwało na pobyt stały 19 559 osób, dla porównania na dzień 31.12.2016 roku było to 19 049 osób.

Gminę Lubicz na dzień 31.12.2019 r. zamieszkiwały 2 812 osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety w wieku „60+”, mężczyźni w wieku „65+”). Poniżej przedstawiono

podział seniorów w Gminie Lubicz z uwzględnieniem miejsca zamieszkania oraz podziału ze względu na płeć.

Tabela 2 Liczba seniorów w Gminie Lubicz (pobyt stały) na dzień 31.12.2019r. podział ze względu na miejsce zamieszkania oraz płeć (opracowanie własne).

l.p.	miejsowość	liczba kobiet	Liczba mężczyzn	Razem kobiet i mężczyzn
1	Brzezinko	28	14	42
2	Brzeźno	38	25	63
3	Grabowiec	68	40	108
4	Grębocin	255	141	396
5	Gronowo	84	33	117
6	Gronówko	13	7	20
7	Jedwabno	46	20	66
8	Józefowo	8	6	14
9	Kopanino	29	11	40
10	Krobia	135	66	201
11	Lubicz Dolny	331	154	485
12	Lubicz Górny	339	134	473
13	Mierzynek	32	16	48
14	Młyniec Pierwszy	62	26	88
15	Młyniec Drugi	53	31	84
16	Nowa Wieś	39	27	66
17	Rogowo	37	20	57
18	Rogówko	52	25	77
19	Złotoria	243	124	367
	Ogółem	1892	920	2 812

Przez ostatnie trzy lata liczba osób w wieku poprodukcyjnym zameldowana na pobyt stały na terenie Gminy Lubicz wzrosła o 13% (369 osób więcej niż na koniec 2016r.), tymczasem w tym samym okresie liczba osób ogółem wzrosła jedynie o 2,6% (510 osób). Oznacza to, że coraz większy odsetek mieszkańców stanowią osoby w wieku senealnym i przyrost ten jest bardzo dynamiczny.

Tabela 3 Liczba seniorów w Gminie Lubicz (pobyt stały) na dzień 31.12.2016r. podział ze względu na miejsce zamieszkania oraz płeć (opracowanie własne).

l.p.	miejsowość	liczba kobiet	Liczba mężczyzn	Razem kobiet i mężczyzn
1	Brzezinko	24	14	38
2	Brzeźno	35	22	57
3	Grabowiec	58	36	94
4	Grębocin	234	127	361
5	Gronowo	82	38	120
6	Gronówko	13	7	20
7	Jedwabno	42	12	54
8	Józefowo	11	5	16

9	Kopanino	25	7	32
10	Krobia	119	53	172
11	Lubicz Dolny	291	125	416
12	Lubicz Górny	271	109	380
13	Mierzynek	31	10	41
14	Młyniec Pierwszy	62	25	87
15	Młyniec Drugi	45	25	70
16	Nowa Wieś	31	17	48
17	Rogowo	31	20	51
18	Rogówko	53	30	83
19	Złotoria	209	94	303
	Ogółem	1667	776	2443

2.3 Wybrane formy wsparcia dotychczas dostępne dla seniorów na terenie Gminy Lubicz

2.3.1 Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania

Osobie samotnej lub osobie w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

W ramach realizowanych usług opiekuńczych świadczone pomoc w zakresie utrzymania higieny osobistej, utrzymania czystości w mieszkaniu, przynoszenia opału i rozpalania w piecu, zamawiania wizyt lekarskich i realizowanie recept oraz podawania leków, a także przygotowywania posiłków i dokonywania zakupów artykułów spożywczych oraz aktywizacji psychoruchowej seniora. Usługami opiekuńczymi objęte były głównie osoby samotne, wymagające pomocy w zaspakajaniu potrzeb bieżących ale także osoby w rodzinie, gdy członkowie rodziny nie mogli sprawować opieki z uwagi na wykonywaną pracę zawodową.

2.3.2 Kluby Wsparcia Seniora

W ramach realizacji projektów dofinansowanych ze środków unijnych, rządowego programu „Senior+” oraz środków własnych samorządu od kilku lat na terenie gminy działają Kluby Wsparcia Seniora. Są to miejsce świadczenia usług wspierających dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Kluby Wsparcia Seniora funkcjonują w ramach struktury organizacyjnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i mają na celu zwiększenie dostępności usług społecznych dla osób niesamodzielnych, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Lubicz. Kluby posiadają w swojej ofercie różnorodne zajęcia edukacyjne, zdrowotne, kulturalne, wyjazdy integracyjne oraz

poradnictwa (m.in. psychologiczne, socjalne, prawne) mające na celu podtrzymanie jak największej sprawności u osób niesamodzielnych, w tym seniorów oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu z życia społecznego. Na koniec 2019r. w dwóch Klubach Wsparcia Seniora do dyspozycji mieszkańców były 33 miejsca i wzięto w nich w sumie udział 40 osób. Udział w Klubie był całkowicie bezpłatny dla uczestników.

2.3.3 Domy Pomocy Społecznej

Osobie, która wymaga całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osoby te kierowane są do odpowiedniego typu domu jak najbliżej poprzedniego miejsca zamieszkania osoby kierowanej chyba, że wskazania są inne.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiczu opłacał pobyt w domach pomocy społecznej dla 18 mieszkańców naszej gminy. Łącznie z tego tytułu udzielono 193 świadczenia. W roku 2019 ośrodek pomocy umieścił 8 osób w domach pomocy społecznej. Całkowity koszt pobytu naszych mieszkańców w domach pomocy społecznej w 2019 roku wyniósł 629 395 zł – finansowany z budżetu gminy .

2.3.4 Zasiłki stałe

Zasiłek stały przysługuje osobie samotnej lub osobie w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub osoby pozostającej w rodzinie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej od 1 października 2018r. kryterium dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 701 zł, a dla osoby w rodzinie nie może przekraczać 528 zł.³ Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30,00 zł miesięcznie i wyższa niż 645,00 zł.

Zasiłek stały w 2019r. pobierało 58 osób, którym przyznano łącznie 485 świadczeń, na kwotę 263 490 zł (zgodnie z wydanymi decyzjami), w tym 44 osoby były osobami samotnymi,

³ Art. 8 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12.03.2004r.

14 osobami w rodzinie. Na koniec roku wydatkowano ogólną kwotę 263 490 zł. Kwota wypłaconych zasiłków stałych w całości finansowana była z budżetu Wojewody.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiczu opłacał także składki na ubezpieczenie zdrowotne na rzecz osób uprawnionych tj. na rzecz osób pobierających zasiłki stałe. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane były dla 39 osób, z tego tytułu wpłacono do ZUS kwotę 22 165 zł.

2.3.5. Pomoc finansowa udzielana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiczu

Z różnych form pomocy społecznej w 2019 roku korzystało 517 rodzin - 1219 osób. Szczegółową analizę dotyczącą seniorów zamieszczono w kolejnym podrozdziale.

Tabela 4 Powody przyznawania pomocy w Gminie Lubicz w roku 2019, które wynikają z ustawy o pomocy społecznej (opracowanie własne).

Lp.	Powody korzystania z pomocy	Liczba rodzin
1	<i>Ubóstwo</i>	185
2	<i>Długotrwała lub ciężka choroba</i>	179
3	<i>Niepełnosprawność</i>	159
4	<i>Bezrobocie</i>	125
5	<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	58
6	<i>Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego</i>	56
7	<i>Wielodzietność</i>	32
8	<i>Alkoholizm</i>	13
9	<i>Bezdomność</i>	13
10	<i>Przemoc w rodzinie</i>	7
11	<i>Narkomania</i>	5
12	<i>Sytuacja kryzysowa</i>	3
13	<i>Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego</i>	3
14	<i>Zdarzenia losowego</i>	2

2.4 Analiza sytuacji społeczno-ekonomicznej klientów pomocy społecznej powyżej 56 roku życia korzystających z różnych form wsparcia w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubiczu w roku 2019

Analizie poddano sytuację społeczno-ekonomiczną, zdrowotną, mieszkaniową i rodzinną osób starszych (powyżej 56 roku życia) korzystających z pomocy tutaj. Ośrodka Pomocy Społecznej. Grupę w przedziale wiekowym powyżej 56 roku wybrano ze względu na fakt, że są to osoby które są lub w najbliższym czasie wejdą w wiek emerytalny i w ich kierunku w najbliższym czasie skierowane będą działania Ośrodka Pomocy Społecznej.

Analizy dokonano dwutorowo. Z jednej strony niniejszy raport badawczy objął analizą 216 seniorów z terenu gminy Lubicz, będących po 56 roku życia, którzy w 2019 roku skorzystali z

jakiegokolwiek formy wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej. Zaś z drugiej osobno zanalizowano osoby przebywające w DPS (w 2019 r. – 18 osób) skierowane przez Gminę Lubicz. Łącznie analizą objęto 234 osoby.

Tabela 5 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Lubicz w 2019 r. z podziałem na płeć (opracowanie własne).

	Kobiety	Mężczyźni
Powyżej 56 roku życia, w wieku przedemerytalnym	30	61
W wieku emerytalnym	124	19
łącznie	154	80

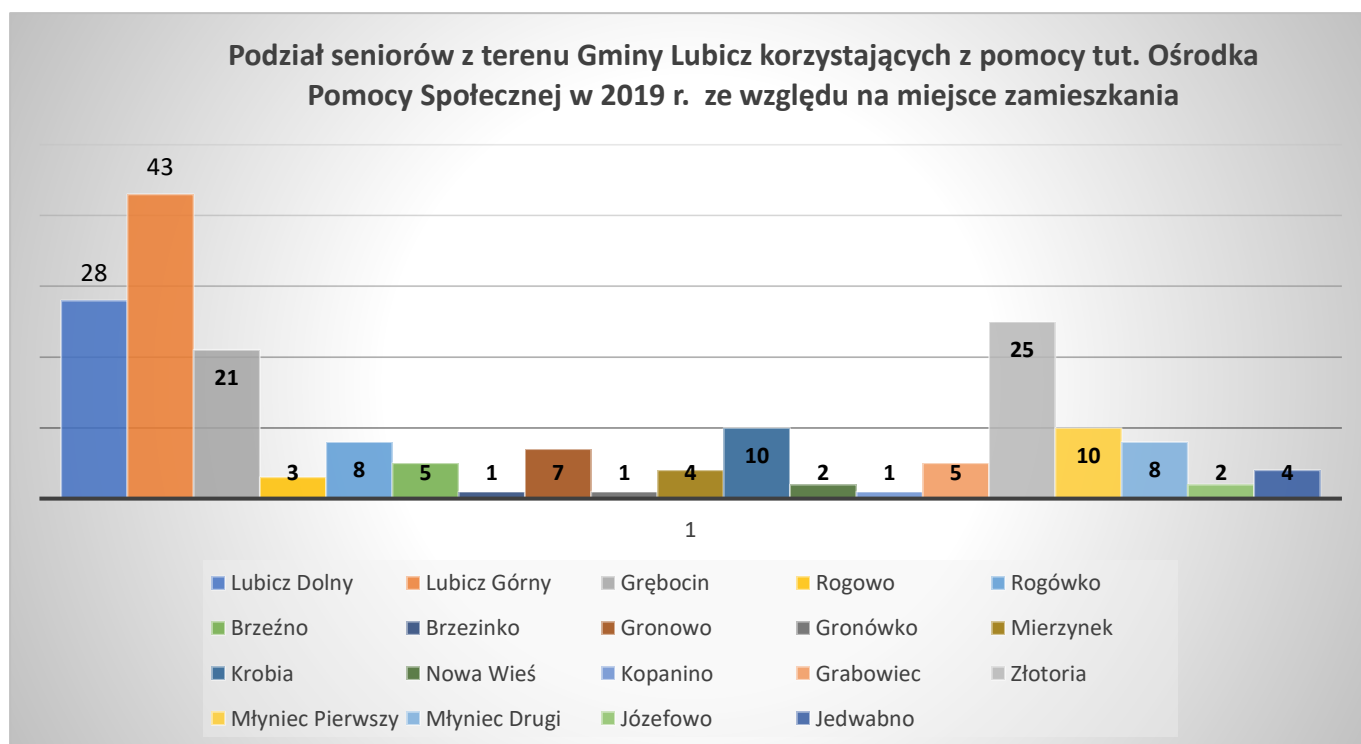
Ogółem analizie podano wszystkich klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w wieku senioralnym (powyżej 56 roku życia).

Klienci ci zostali objęci wsparciem finansowym, pomocą w formie usług opiekuńczych, pracą socjalną oraz wsparciem w postaci uczestnictwa w Klubie Wsparcia Seniora. Punktem wyjścia do analizy był przeprowadzony w miejscu zamieszkania klienta wywiad środowiskowy oraz całościowa wiedza pracownika socjalnego na temat sytuacji rodzinnej i społecznej klienta i jego rodziny.

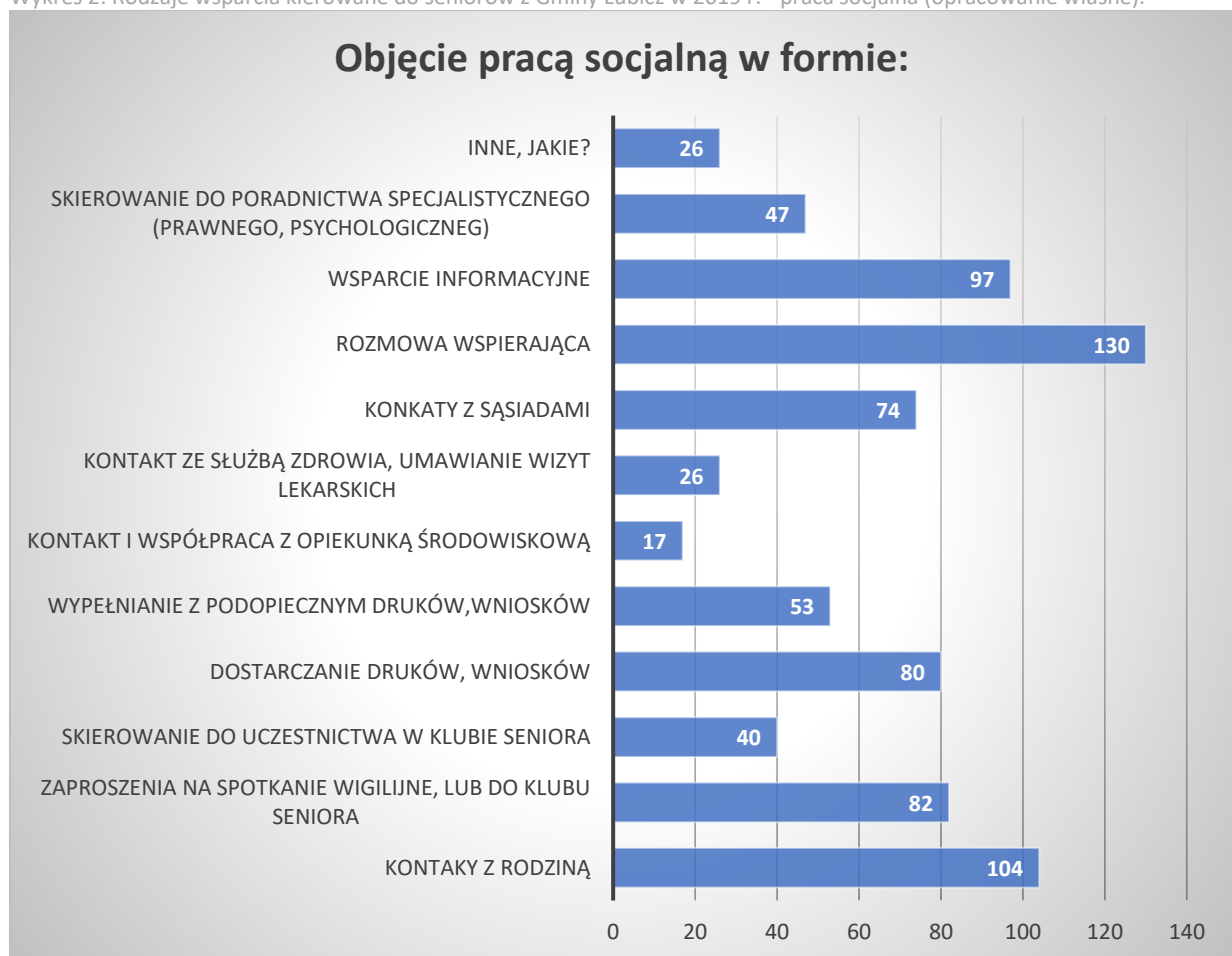
W tym celu pracowników socjalnych z rejonu poproszono o wypełnienie kwestionariuszy dotyczących sytuacji materialno-bytowej, rodzinnej, społecznej i socjalnej klientów pomocy społecznej w wieku senioralnym na ich rejonach.

W związku z tym, że pod uwagę wzięto wszystkich klientów spełniających kryterium dochodowe, wyniki niniejszej analizy mogą posłużyć jako wnioski ogólne dotyczące sytuacji seniorów korzystających z pomocy społecznej w Gminie Lubicz w 2019 r.

Wykres 1: Podział seniorów z terenu Gminy Lubicz korzystających z pomocy tutaj. Ośrodka Pomocy Społecznej w 2019 r. ze względu na miejsce zamieszkania (opracowanie własne).

Wykres 2: Rodzaje wsparcia kierowane do seniorów z Gminy Lubicz w 2019 r. - praca socjalna (opracowanie własne).

Cz. I

Sytuacja rodzinna seniorów z terenu gminy Lubicz objętych wsparciem tut. Ośrodka Pomocy Społecznej w 2019 roku.

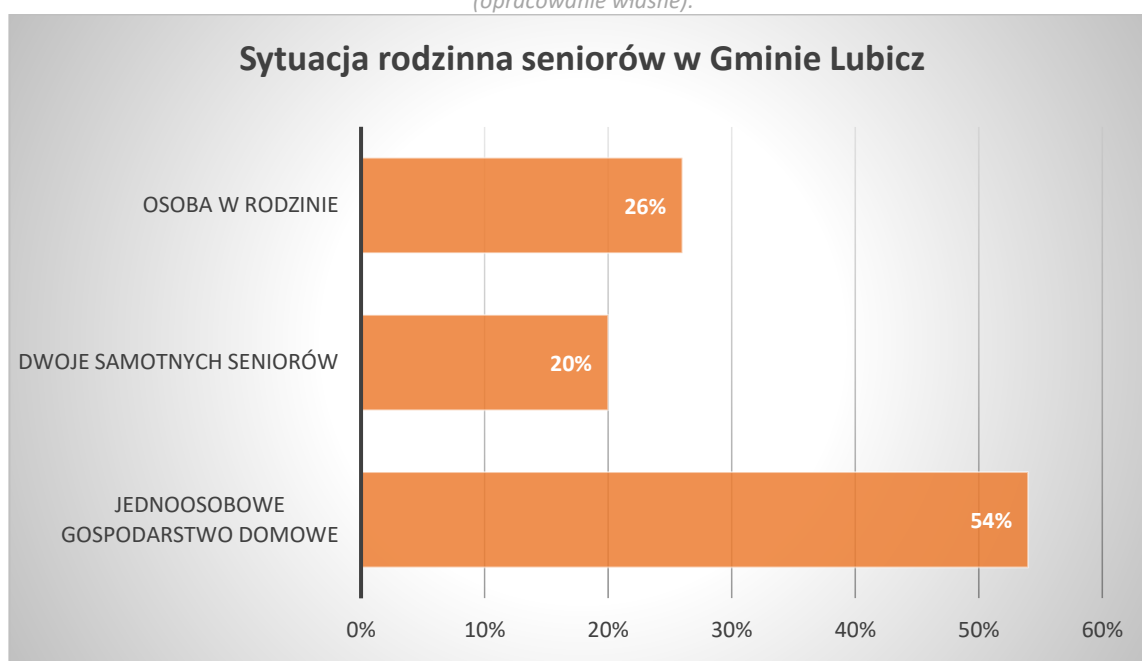
Na przełomie lat rodzina niezmiennie pojmowana jest w społeczeństwie jako podstawowa komórka społeczna, a także jego najważniejsza instytucja. Poprzez związki pokrewieństwa, więzi emocjonalne, ekonomiczne i kulturowe rodzina gwarantowała przez pokolenia swoim członkom poczucie wspólnotowej tożsamości oraz bezpieczeństwa społecznego.

Dla ludzi w wieku senioralnym rodzina przede wszystkim jest płaszczyzną gwarantującą bezpieczeństwo, opiekę i akceptację. Uznawana jest za jedyny komponent mogący niwelować rozległe deficyty starości, a także rozwiązywać narastające problemy wieku starczego.

Współcześnie obserwujemy systematyczną zmianę instytucji rodziny - zanik rodzin wielopokoleniowych oraz wspierających. Co powoduje, że coraz więcej seniorów funkcjonuje w samodzielnych gospodarstwach domowych, z dala od swoich bliskich. Osoby te często wymagają systemowego wsparcia i zainteresowania służb pomocowych. Ponadto coraz częściej obserwowanym zjawiskiem jest również problem zapewnienia wsparcia i opieki seniorom na stałe przebywającym w rodzinie – podczas gdy dorośli członkowie tej rodziny zarobkują. Taka sytuacja jest również obserwowana z Gminie Lubicz.

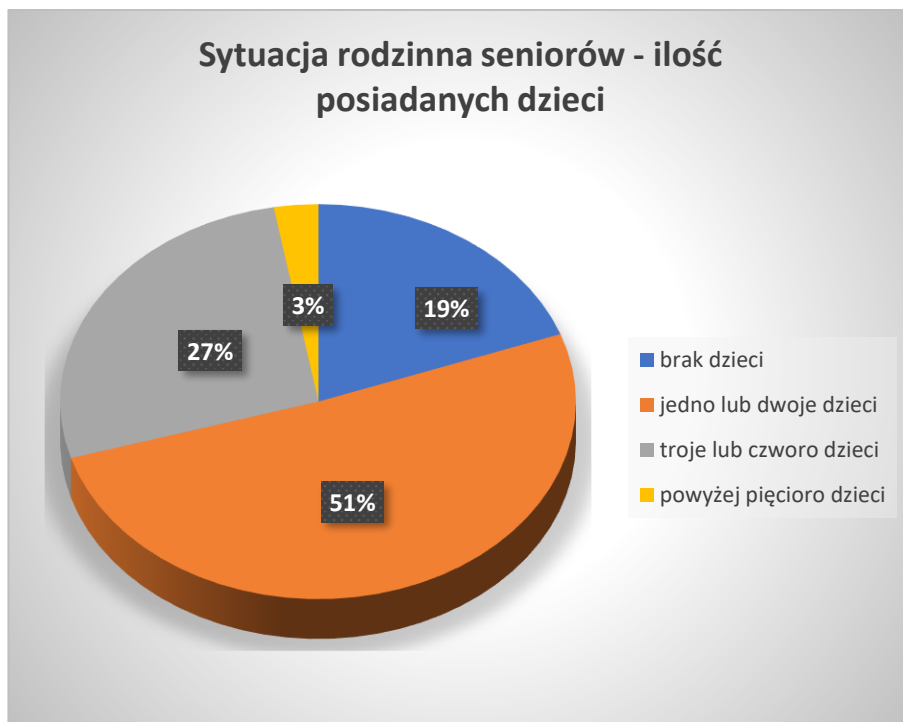
Spośród wszystkich osób objętych analizą tj. 216 seniorów aż 54% (116 osób) to osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe, dodatkowe 20% to gospodarstwa domowe składające się z dwóch seniorów. Podsumowując 74% (aż 160 osób) seniorów korzystających z pomocy tutaj. Ośrodka Pomocy Społecznej to osoby prowadzące samodzielne gospodarstwo domowe lub dwoje samotnych seniorów.

Wykres 3: Sytuacja rodzinna seniorów korzystających z pomocy społecznej w 2019 r. w gminie Lubicz – z kim zamieszkują? (opracowanie własne).

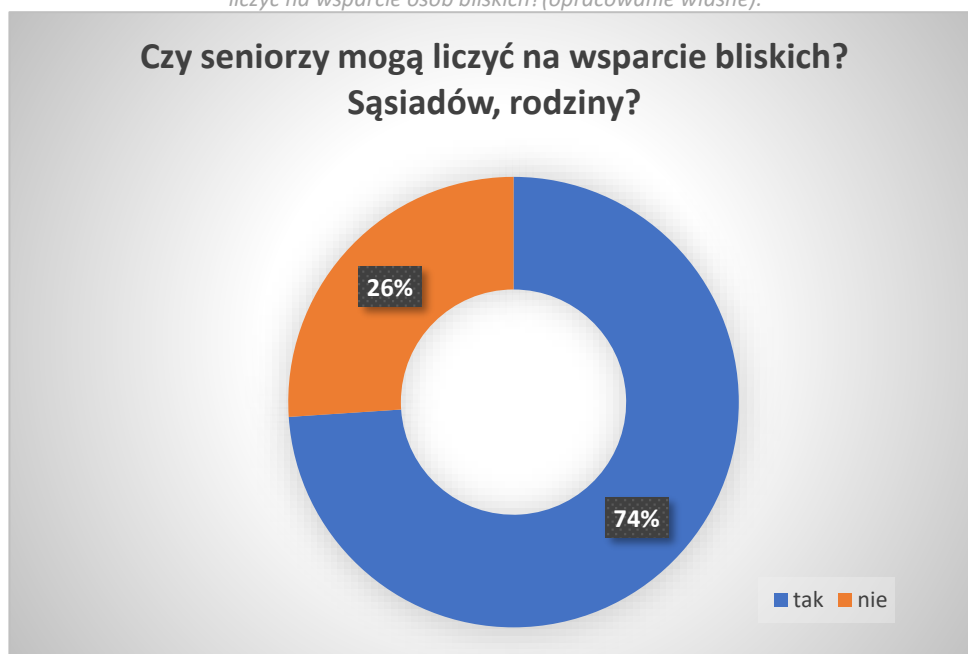
Ponadto w diagnozowanej grupie 19% seniorów (tj. 42 osoby) nie posiada dzieci, a 51% spośród nich (tj. 110 osób) ma jedno bądź dwoje dzieci. Jednak jak wynika z wieloletniej pracy z seniorami osoby w wieku podeszłym nie posiadające dzieci w znacznej mierze wymagają lub będą wymagać wsparcia systemowego w postaci usług opiekuńczych, wspierających lub pracy socjalnej. W większości zdani są oni na siebie, ewentualnie współmałżonka lub dalszą rodzinę – a co za tym idzie jest to grono osób zagrożone samotnością czy wykluczeniem społecznym.

Wykres 4: Sytuacja rodzinna seniorów korzystających z pomocy społecznej w 2019 r. w gminie Lubicz – ilość posiadanych dzieci (opracowanie własne).

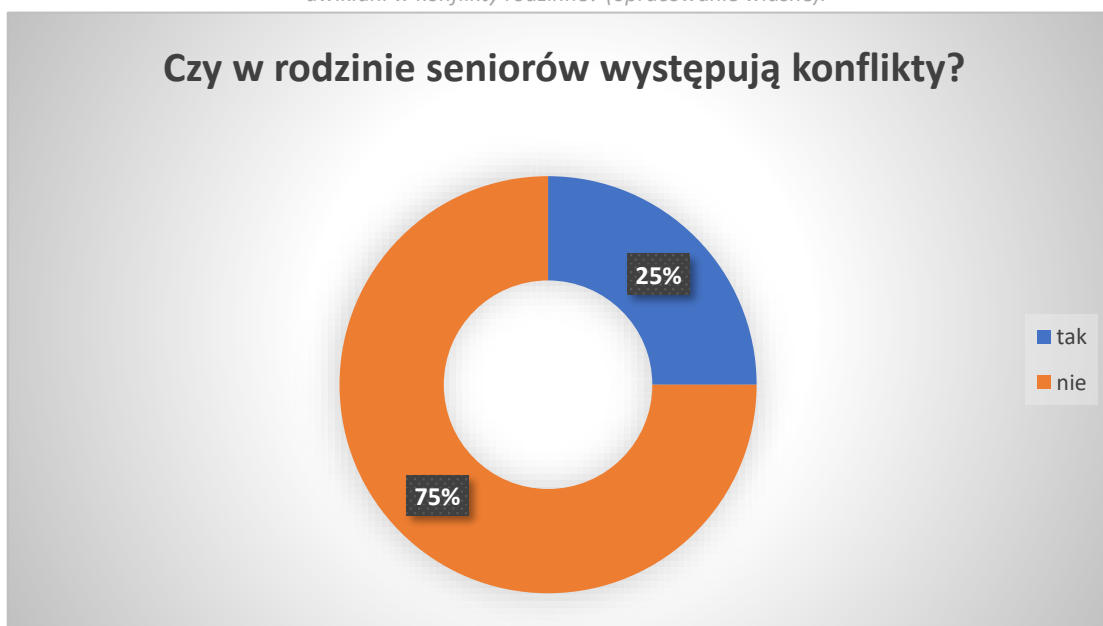
Jak wynika z danych przekazywanych przez pracowników socjalnych, sam fakt posiadania dzieci nie wpływa na fakt poczucia bezpieczeństwa i zaopiekowania w późnej starości. Osoby posiadające dzieci również nie zawsze mogą liczyć na ich pomoc. Zdaniem pracowników socjalnych pracujących z seniorami 26% spośród seniorów objętych analizą nie może liczyć na żadne wsparcie osób bliskich, a pomoc kierowana z Ośrodka Pomocy Społecznej jest jedyną jakiej doświadczają.

Wykres 5: Sytuacja rodzinna seniorów korzystających z pomocy społecznej w 2019 r. w gminie Lubicz – czy seniorzy mogą liczyć na wsparcie osób bliskich?(opracowanie własne).

Negatywnie na relacje rodzinne, a co za tym idzie oferowane przez członków rodziny seniorom wsparcie, wpływają również konflikty rodzinne. 25% spośród seniorów objętych analizą (tj. 54 osoby) zgłaszało pracownikom socjalnym problemy wynikające z konfliktów w środowisku rodzinnym. Konflikty te zdaniem seniorów często są również przyczyną zaniedbań rodziny względem nich, a także wpływają na poczucie osamotnienia seniorów.

Wykres 6: Sytuacja rodzinna seniorów korzystających z pomocy społecznej w 2019 r. w gminie Lubicz – czy seniorzy są uwikłani w konflikty rodzinne? (opracowanie własne).

Wnioski

W grupie osób objętych analizą bardzo duży odsetek stanowią osoby samotne, lub żyjący w związkach seniorzy – jest to 160 seniorów z terenu gminy Lubicz. W odniesieniu do liczby samotnych seniorów objętych wsparciem tutaj. Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2014 – 2015 liczba ta niemal się potroiła⁴. W latach 2014-2015 Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiczu objął wsparciem 68 samotnych seniorów zaś w samym 2019 roku 116 osób oraz 44 seniorów żyjących w dwuosobowych gospodarstwach domowych z innym seniorem. Liczba ta znacząco wzrosła, a i najprawdopodobniej będzie nadal wzrastać.

Osoby w wieku senioralnym żyjące samotnie, bądź z innym seniorem będą z całą pewnością w kręgu zainteresowania pracowników tutaj. Ośrodka Pomocy Społecznej przede wszystkim ze względu na zagrożenie ich wykluczeniem społecznym. Prognozuje się, że w przyszłości będą one potrzebowały wsparcia w zakresie usług opiekuńczych, wspierających, a także regularnej pracy socjalnej. Takie osoby też chętnie uczestniczą w zajęciach Klubów Wsparcia Seniora, bądź oczekują wsparcia w postaci asystenta osoby zależnej.

Zebrane w trakcie analizy dane wskazują również, że spora grupa seniorów (70%) nie posiada dzieci wcale lub posiada jedno dziecko, co w przyszłości może negatywnie wpłynąć na możliwości sprawowania nad nimi opieki. Dodatkowo wieloletnia praca z seniorami wskazuje, że sam fakt posiadania dzieci nie wpływa jednoznacznie na pewność zapewnienia seniorom wsparcia i opieki, a aż 25% spośród nich zgłasza pracownikom socjalnym konflikty rodzinne.

Porównując jednak analizowane dane z 2019 roku i z lat 2015-2015 wzrósł odsetek mogących liczyć na wsparcie innych bliskich osób (rodziny, sąsiadów). W latach 2014-2015 było to 47% spośród badanych seniorów zaś obecnie 75%.

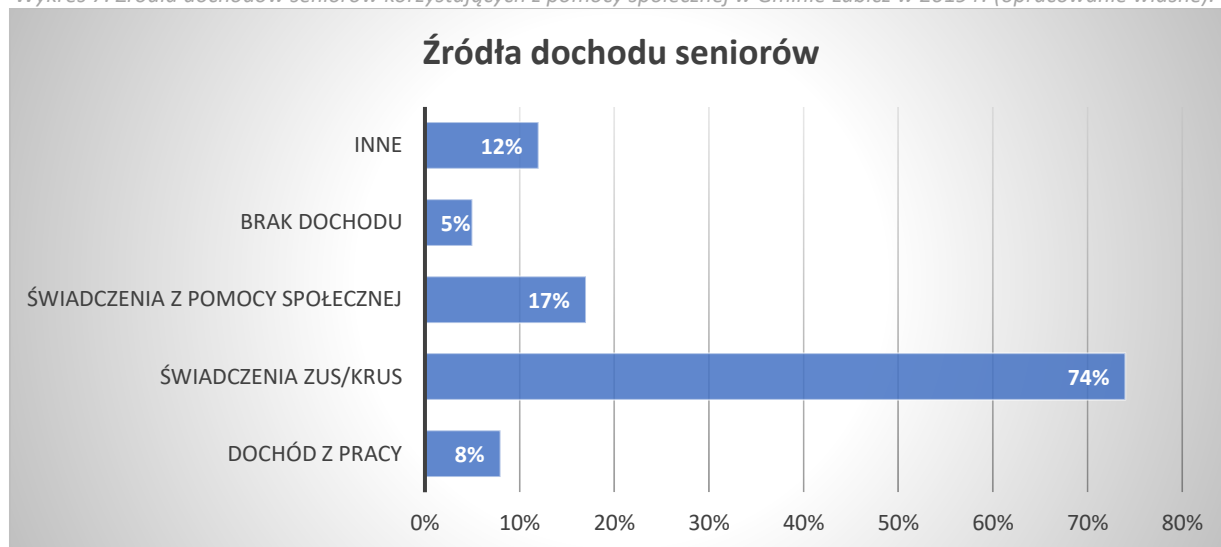
Cz. 2

Sytuacja materialno-bytowa seniorów z terenu gminy Lubicz objętych wsparciem tutaj. Ośrodka Pomocy Społecznej w 2019 roku.

⁴ Por. Diagnoza sytuacji seniorów w Gminie Lubicz zawarta w Programie Wspierania Seniorów w Gminie Lubicz na lata 2017-2020; Załącznik do uchwały Nr XXXVI/465/2017 Rady Gminy Lubicz z dnia 25 sierpnia 2017 r

Stołość, regularność oraz wysokość dochodów są jednym z podstawowych czynników wpływających na sytuację bytową człowieka. Ma to szczególne odzwierciedlenie wśród seniorów ponieważ ich źródła dochodu są mocno ograniczone. Na podstawie zebranych w niniejszej analizie danych można wnioskować, że seniorzy (powyżej 56 roku życia) korzystający z pomocy społecznej w Gminie Lubicz utrzymują się przede wszystkim ze świadczeń emerytalno-rentowych. Z racji na to, iż analiza swoim zakresem obejmuje także osoby powyżej 56 roku życia tj. również osoby w wieku produkcyjnym, jako jeden z rodzajów dochodów pojawia się również dochód z pracy. Niemniej jednak odsetek pracujących seniorów (powyżej 56 roku życia) korzystających z pomocy społecznej jest niewielki tj. 8% - 17 osób.

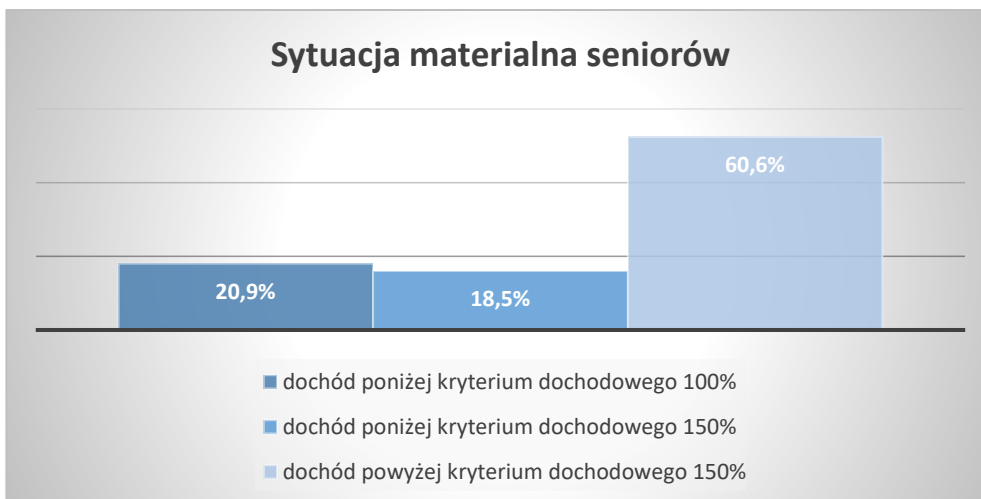
Wykres 7: Źródła dochodów seniorów korzystających z pomocy społecznej w Gminie Lubicz w 2019 r. (opracowanie własne).

Z zebranych danych wynika, że zdecydowana większość seniorów utrzymuje się z rent i emerytur (tj. 74%), jednocześnie 22% spośród badanych seniorów pozostaje bez dochodu lub utrzymuje się tylko ze świadczeń z pomocy społecznej – 47 osób.

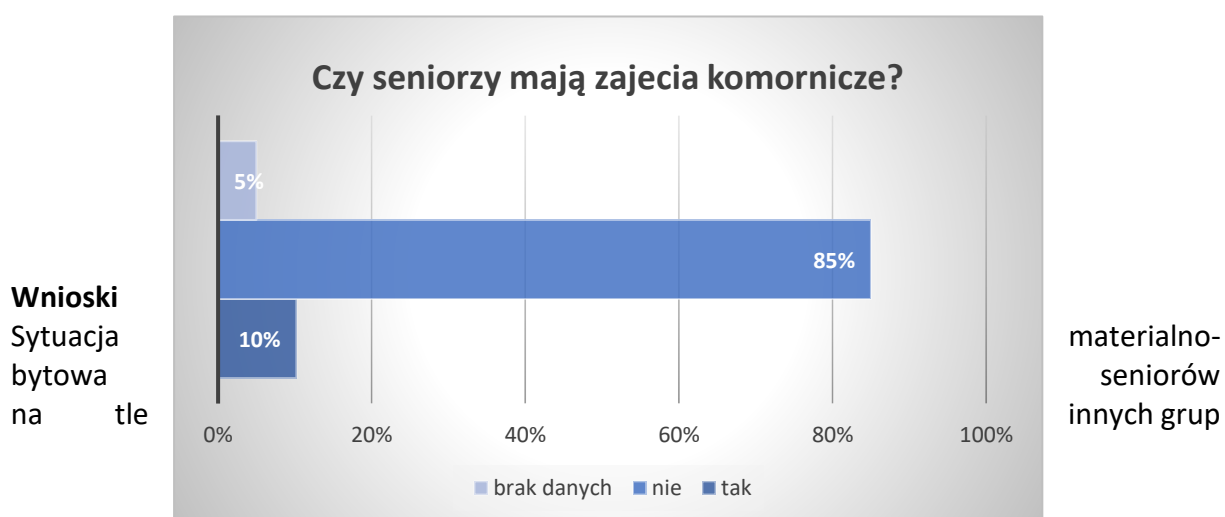
Niemal 40% badanych seniorów dysponuje dochodem poniżej 150% kryterium dochodowego – (zgodnego z ustawą o pomocy społecznej), które wynosi odpowiednio: dla osoby samotnie gospodarującej 1051,50 zł zaś dla osoby w rodzinie 792,00 zł. Dodatkowo niemal 21% spośród ogółu seniorów uzyskuje dochód poniżej ustawowego kryterium tj. 701,00 zł dla osoby samotnej oraz 528,00 zł dla osoby w rodzinie. Osoby te z całą pewnością żyją w ubóstwie i nie są w stanie zabezpieczyć samodzielnie swoich podstawowych potrzeb.

Wykres 8: Sytuacja materialna seniorów korzystających z pomocy społecznej w 2019 r. w Gminie Lubicz w odniesieniu do kryterium dochodowego zgodnie z Ustawą o Pomocy Społecznej (opracowanie własne).

Nie bez znaczenia jest również fakt, że ponad 60% badanych seniorów którzy dysponowali dochodem przekraczającym zarówno 100% jak i 150% kryterium dochodowego wymagało różnych form wsparcia z tut. Ośrodka Pomocy Społecznej, m.in. w formie specjalnych zasiłków celowych, usług opiekuńczych oraz innych form pracy socjalnej. Oznacza to, że pomimo niespełnienia kryterium dochodowego, pracownicy socjalni dopatryli się szczególnych okoliczności, uzasadniających objęcie ich pomocą społeczną, celem zaspokojenia zgłoszonej przez seniora potrzeby. Dodatkowo nie bez znaczenia pozostaje fakt, bardzo dużych wydatków seniorów – opłat mieszkaniowych, kosztów związanych z zakupem leków i leczeniem. Co za tym idzie faktycznie dysponują oni znacznie mniejszymi środkami finansowymi. Dochód 10% spośród nich jest również pomniejszony o koszty związane z zajęciami komorniczymi.

Wykres 9: Sytuacja materialna seniorów korzystających z pomocy społecznej w 2019 r. w Gminie Lubicz - czy seniorzy mają zajęcia komornicze? (opracowanie własne).

społecznych i kategorii wiekowych nie wygląda optymistycznie. Spora grupa seniorów pozostaje z dochodem nie przekraczającym kryterium dochodowego lub minimalnie go przekraczającym – co oznacza, że brakuje im funduszy z przeznaczeniem na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb. Część z nich żyje poniżej minimum egzystencji – nie posiada żadnego

dochodu (10 osób) lub utrzymuje się tylko ze świadczeń pomocy społecznej (36 osób). Kolejnych 25 seniorów utrzymuje się z bliżej nieokreślonych form dochodów – m. in. prac dorywczych czy dochodów członków rodziny, co może świadczyć również o braku stabilności ich sytuacji finansowej.

Znaczna część spośród seniorów objętych analizą (74% tj. 159 osób) posiada stałe źródło utrzymania w postaci rent lub emerytur. Nie jest to jednak jednoznaczne z możliwością pełnego zaspokojenia potrzeb. Bardzo duże znaczenie ma wówczas również sama wysokość świadczenia oraz inne zobowiązania finansowe posiadane przez seniorów. Znaczna część seniorów, których dochód przekracza kryterium dochodowe otrzymuje pomoc w formie specjalnych zasiłków celowych – ponieważ nie jest w stanie samodzielnie zaspokoić takich potrzeb jak zakup niezbędnie potrzebnych leków lub zakup opału na sezon grzewczy.

Na szczególną uwagę pracowników ośrodka pomocy społecznej zasługują osoby po 56 roku życia, które nie osiągnęły jeszcze wieku emerytalnego. W 2019 roku był to aż 91 osób, czyli niemal połowa spośród tych objętych badaniem. Osobom tym szczególnie trudno jest się odnaleźć na otwartym rynku pracy – często pracują bez umów, „na czarno”, bądź wcale nie pracują – tym samym nie opłacają składek emerytalno-rentowych i w przyszłości nie będą mogli liczyć na zabezpieczenie w postaci emerytury. Tym samym z dużą pewnością wchodząc w wiek emerytalny staną się regularnymi klientami pomocy społecznej.

Cz. 3

Sytuacja zdrowotna seniorów z terenu gminy Lubicz objętych wsparciem tut. Ośrodka Pomocy Społecznej w 2019 roku

Starzenie się jest naturalną fazą rozwojową człowieka, jednak jej przebieg może się znacząco różnić pomiędzy poszczególnymi jednostkami. Starzenie się organizmu człowieka jest uwarunkowane wieloma czynnikami, zarówno zewnętrznymi jak i wewnętrznymi takimi jak genetyczne predyspozycje. Starzenie się staje się również ważnym czynnikiem rozwoju chorób i schorzeń.

Jak wynika z przeprowadzonej analizy sytuacja zdrowotna seniorów tj. niepełnosprawność lub długotrwała choroba są jedną z podstawowych przyczyn obejmowania seniorów wsparciem przez tut. Ośrodek Pomocy Społecznej. Długotrwała lub ciężka choroba była wskazywana jako przyczyna do udzielenia pomocy społecznej dla 68% badanych seniorów (tj. 147 osobom), zaś niepełnosprawność dla 36,6% badanych (tj. 79 osobom).

Jako pozostałe przyczyny wskazuje się ubóstwo (20% badanych seniorów), bezrobocie (12,5% badanych seniorów), bezdomność i alkoholizm (po 4 % spośród badanych seniorów) oraz przemoc (1,4%)

Wykres 10: Przyczyny korzystania z pomocy społecznej seniorów z terenu Gminy Lubicz w roku 2019 (opracowanie własne).

73% spośród seniorów objętych analizą (tj. 157 osób) to osoby chorujące przewlekle, a 31% spośród nich posiada orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (tj. 67 osób).

Wykres 11: Sytuacja zdrowotna seniorów z terenu Gminy Lubicz - czy występuje długotrwała choroba? (opracowanie własne).

Wykres 12: Sytuacja zdrowotna seniorów z terenu Gminy Lubicz - czy występuje niepełnosprawność? (opracowanie własne).

Wnioski

W wieku podeszłym długotrwała choroba i niepełnosprawność częściej stają się czynnikiem z którym jednostka samodzielnie nie jest w stanie sobie poradzić. Ciężka lub długotrwała choroba są podstawowymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej, bardzo często też negatywnie wpływają na sytuację materialno-bytową seniorów tym samym uniemożliwiając im samodzielne zaspokajanie potrzeb, przede wszystkim tych związanych z leczeniem.

Ponadto nie bez znaczenia jest również fakt, że osoby chore i niepełnosprawne powyżej 56 roku życia z całą pewnością znajdują się w trudniejszej sytuacji na rynku pracy. Mają problem z utrzymaniem i znalezieniem stałego zatrudnienia, a co za tym idzie z samodzielnym przeciwdziałaniem trudnej sytuacji życiowej.

Wskazana grupa osób długotrwale chorych lub niepełnosprawnych stanowi większość spośród tych analizowanych. Istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo, że ze względu na swój stan zdrowia będą one w przyszłości nadal w gronie osób wobec, których będzie istniała konieczność objęcia wsparciem tutaj. Ośrodka Pomocy Społecznej. Sytuacja zdrowotna tych osób najprawdopodobniej nie ulegnie zmianie na lepsze i pozostaną one w systemie wsparcia na długie lata z powodu nikłych szans na poprawę.

Cz. 4

Sytuacja mieszkaniowa seniorów z terenu gminy Lubicz objętych wsparciem tutaj. Ośrodka Pomocy Społecznej w 2019 roku.

W niniejszej analizie została również podjęta sytuacja mieszkaniowa seniorów, jako ważny czynnik oceny jakości ich życia. Wraz z wkraczaniem w wiek emerytalny oraz pogarszaniem się stanu zdrowia osoby w starszym wieku coraz więcej czasu spędzają w swoim miejscu zamieszkania, często w ogóle go nie opuszczają – wówczas pewność tego miejsca oraz warunki mieszkaniowe mają dla seniorów coraz większe znaczenie i znacząco wpływają na poczucie bezpieczeństwa i satysfakcję z życia seniorów powyżej 56 roku życia.

Z analizy sytuacji mieszkaniowej seniorów korzystających z wsparcia tutaj. Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że 59% spośród wszystkich seniorów posiada prawo do własnego lokalu, którego jest właścicielem. Pozostałe 41% seniorów to osoby które mieszkania w różnych formach wynajmują (w tym TBS oraz mieszkania komunalne), a także zamieszkują u członków rodziny.

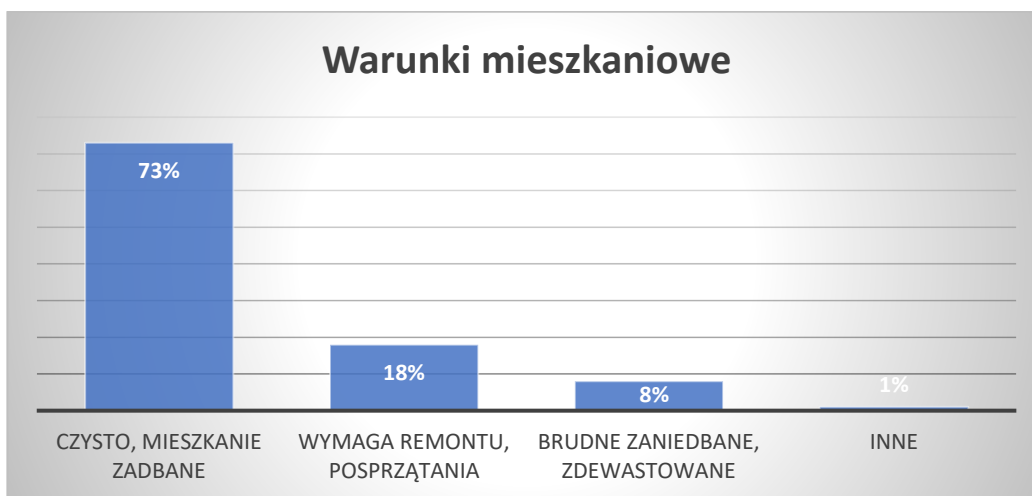
Pracownicy socjalni z Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu w zdecydowanej większości uznają warunki mieszkaniowe swoich podopiecznych w wieku senioralnym za dobre. Ich zdaniem 74% seniorów spośród analizowanej grupy zajmuje czyste i zadbane lokale. Pozostałe osoby mogą wymagać w przyszłości wsparcia w tym zakresie – według pracowników socjalnych 18% spośród wszystkich seniorów zajmuje lokale wymagające remontu lub posprzątkania, zaś kolejne 8% lokale zdewastowane i zaniedbane. Osoby te zdaniem pracowników socjalnych mogą być w przyszłości zagrożone niestabilną sytuacją mieszkaniową lub nawet bezdomnością i mogą wymagać wsparcia w tym zakresie.

Wykres 13: Sytuacja mieszkaniowa seniorów korzystających z pomocy społecznej w Gminie Lubicz w 2019 r. (opracowanie własne).

Ocena warunków mieszkaniowych seniorów jako dobrych ma również swoje odzwierciedlenie w możliwości zaspokajania przez nich swoich potrzeb w miejscu zamieszkania. Z zebranych danych wynika, że w zdecydowanej większości seniorzy mają dostęp do własnego pokoju, a ponad połowa spośród nich zajmuje mieszkania dwu lub więcej pokojowe. Klienci ci w trakcie rozmów z pracownikami socjalnymi nie zgłaszają problemów mieszkaniowych.

Wykres 14: Ocena warunków mieszkaniowych seniorów korzystających z pomocy społecznej w Gminie Lubicz w 2019 r. - zdaniem pracowników socjalnych (opracowanie własne).

Zdecydowana większość seniorów posiada w swoim mieszkaniu dostęp do łazienki i WC, należy jednak zauważyć że nadal istnieją osoby w wieku podeszłym na terenie naszej gminy,

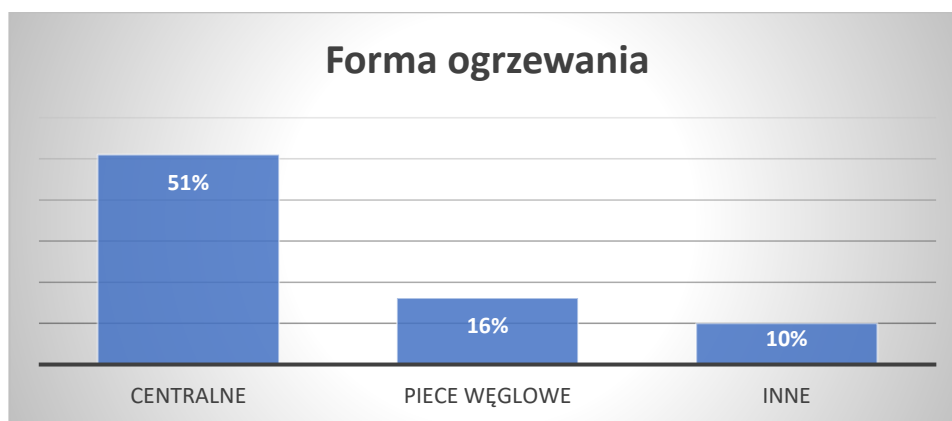
które nie mają możliwości skorzystania z WC czy łazienki w swoim miejscu zamieszkania. Szanse na poprawę takiej sytuacji są niewielkie, zaś taka sytuacja może bardzo negatywnie wpłynąć na funkcjonowanie seniorów w przyszłości.

Wykres 15 Sytuacja mieszkaniowa seniorów korzystających z pomocy społecznej w Gminie Lubicz w roku 2019 - dostęp do łazienki i WC (opracowanie własne).

Spora grupa seniorów może w przyszłości również zmagać się z problemami związanymi z ogrzewaniem. Około 26% wszystkich seniorów objętych analizą (tj. 56 osób) nie ma dostępu do centralnego ogrzewania, co oznacza że wraz z wiekiem mogą potrzebować wsparcia w zakresie zapewnienia ogrzewania w miejscu zamieszkania. 16,2% spośród nich ogrzewa mieszkania piecami węglowymi zaś pozostałe 10% w inny sposób.

Wykres 16: Sytuacja mieszkaniowa seniorów korzystających z pomocy społecznej w Gminie Lubicz w 2019 r. - forma ogrzewania (opracowanie własne).

Wnioski

Z przeprowadzonej analizy sytuacji mieszkaniowej seniorów powyżej 56 roku życia korzystających z wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu wynika, że w tej grupie istnieje spora grupa osób o niestabilnej sytuacji mieszkaniowej. Około 30% wszystkich badanych nie ma stałego prawa do żadnego lokalu mieszkalnego, a dotychczasowy wynajmuje lub używa. Zdarzają się również przypadki zamieszkiwania przez seniorów w Schroniskach dla osób bezdomnych.

Opisana sytuacja mieszkaniowa seniorów pozwala również wnioskować, że istnieje grupa seniorów którzy ze względu na trudne warunki mieszkaniowe w przyszłości również będą się

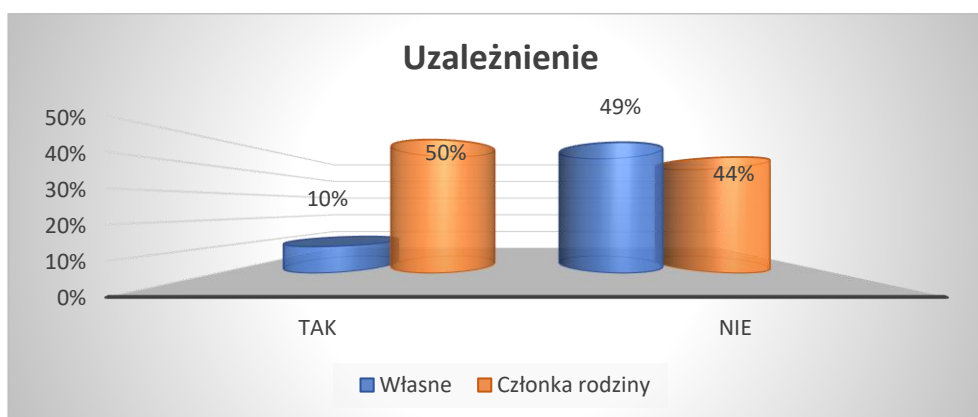
znajdować w gronie zainteresowania pracowników tut. Ośrodka Pomocy Społecznej m.in. ze względu na konieczność wsparcia w czynnościach higienicznych czy paleniu w piecu węglowym.

Cz. 5

Problemy związane z uzależnieniami dotyczącymi seniorów z terenu gminy Lubicz objętych wsparciem tut. Ośrodka Pomocy Społecznej w 2019 roku.

Z analizy sytuacji seniorów korzystających z pomocy społecznej w Gminie Lubicz w 2019 r. wynika, że jednym z problemów negatywnie wpływających na jakość ich życia są problemy związane z uzależnieniami – zarówno samych seniorów jak i członków ich rodzin. Z analizy wynika, że około 10% wszystkich seniorów korzystających z pomocy tut. Ośrodka Pomocy Społecznej ma problem z uzależnieniami, przede wszystkim z uzależnieniem od alkoholu. Istnieje również spory odsetek osób tj. około 40% wobec których pracownicy socjalni nie mieli pewności w tym zakresie (na pytanie czy osoba objęta wsparciem ma problem z uzależnieniami odpowiedzieli – „nie wiem”). W związku z powyższym istnieje ryzyko, że nawet połowa osób objętych niniejszą analizą może mieć jakieś problemy w tym zakresie.

Wykres 17 Problemy z uzależnieniami seniorów korzystających z pomocy społecznej w Gminie Lubicz w roku 2019 - zdaniem pracowników socjalnych (opracowanie własne).

Ponadto połowa seniorów objętych analizą w trakcie rozmów z pracownikami socjalnymi zgłaszała również, problemy z uzależnieniami u najbliższych członków rodziny. Seniorzy ci są postrzegani przez pracowników socjalnych jako osoby współuzależnione, na które wpływa to destrukcyjnie. Pracownicy socjalni przewidują, że osoby te również w przyszłości będą potrzebować wsparcia tut. Ośrodka Pomocy Społecznej. Prognozuje się, że uzależnienie członka rodziny negatywnie wpłynie na stan psychofizyczny seniora, a także na jego sytuację materialno-bytową. Ponadto uzależniony członek rodziny nie będzie wystarczającym wsparciem dla seniora w potrzebie.

Wnioski

Analizując sytuację seniorów korzystających z pomocy społecznej w 2019 r. w Gminie Lubicz pod kątem problemów z uzależnieniami, wyłaniają się dwie grupy seniorów. W pierwszej kolejności grupa osób powyżej 56 roku życia – uwikłana w uzależnienie, najczęściej od lat. Nie zmierzająca w żadnym zakresie do zmiany swojej sytuacji życiowej. Z drugiej zaś strony współuzależnieni seniorzy, uwikłani w uzależnienie osób bliskich, borykający się z konsekwencjami tego uzależnienia zarówno psychicznymi jak i konsekwencjami materialno-bytowymi i zdrowotnymi.

Niewątpliwie obie te grupy seniorów będą w przyszłości w kręgu zainteresowań pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.

Cz. VI

Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, usługi wspierające, domy pomocy społecznej

Usługi opiekuńcze są jedną z podstawowych ofert kierowanych do osób niesamodzielnych i zależnych. W związku z tym w zdecydowanej większości kierowane są one do osób starszych które ze względu na wiek i stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb.

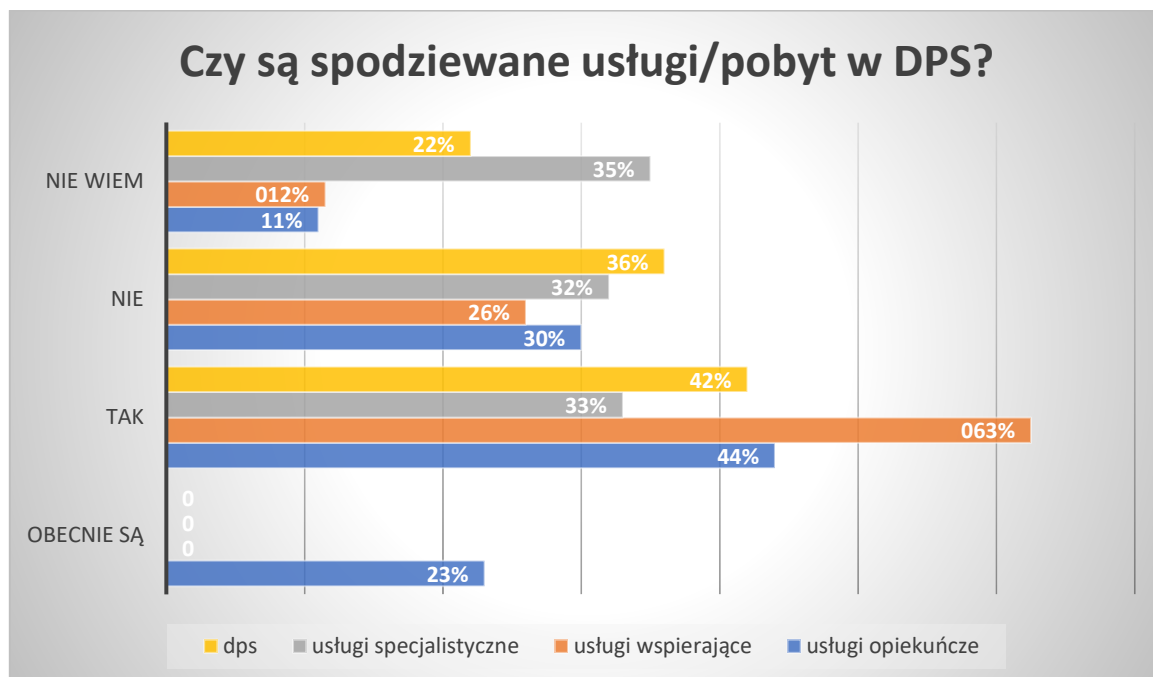
Większość usług opiekuńczych realizowanych przez tut. Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019 r. skierowana jest do osób w wieku senioralnym. W 2019 r. wsparciem w postaci usług opiekuńczych rozumianych jako szeroko rozumiane usługi porządkowe, gospodarcze (takie jak np.: sprzątanie mieszkania, odkurzanie, mycie okien) oraz dbanie o higienę osobistą klienta, zamawianie wizyt lekarskich lub też przygotowanie i podanie posiłku objęte były 52 osoby, z czego 50 było powyżej 56 roku życia. Analiza sytuacji seniorów objętych w ostatnich latach różnego rodzaju wsparciem z tut. Ośrodka Pomocy Społecznej, a także wieloletnich kontaktów z mieszkańcami gminy Lubicz pozwalają wnioskować, że istnieje również coraz większa potrzeba udzielania seniorom wsparcia w formie specjalistycznych usług opiekuńczych rozumianych jako dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z typu schorzenia lub niepełnosprawności. Takie usługi nie mogą być świadczone przez zwykłych opiekunów, ale osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, np. pielęgniarkę, psychologa, pedagoga, logopedę, pracownika socjalnego, terapeutę zajęciowego, asystenta osoby niepełnosprawnej, rehabilitanta.

W analizie starano się również przewidzieć zapotrzebowanie na takie rodzaje wsparcia w przyszłości.

Z analizy przeprowadzonych z pracownikami wywiadów kwestionariuszowych wynika, że spodziewają się oni wzrostu zapotrzebowania seniorów na wszystkie rodzaje usług opiekuńczych, w tym także usługi wspierające, które są rozumiane jako przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez aktywizację społeczną i kulturową, jak np. wyjścia do kina lub teatru, wyjazdy turystyczne, organizacja zabaw tanecznych, udział w zajęciach klubu seniora i Uniwersytetu Trzeciego Wieku, a także pomoc w kontaktach społecznych czy szeroko rozumiane poradnictwo specjalistyczne. Z przedstawionego poniżej wykresu wynika, że pracownicy socjalni spodziewają się w niedalekiej przyszłości konieczności udzielania swoim podopiecznym wsparcia w zakresie: usług opiekuńczych – wobec 44% podopiecznych, usług wspierających - wobec 62,50 % podopiecznych, usług specjalistycznych – wobec 33% podopiecznych.

Ponadto analizując sytuację seniorów powyżej 56 roku życia korzystających z pomocy społecznej w 2019 r. pracownicy socjalni spodziewają się również wzrostu liczby osób które należało będzie skierować do Domu Pomocy Społecznej, ponieważ nie będą w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku. Taka sytuacja dotyczy 30% analizowanych seniorów.

Wykres 18: Czy pracownicy socjalni spodziewają się w przyszłości konieczności udzielania seniorom korzystającym z pomocy społecznej wsparcia w zakresie usług opiekuńczych, usług wspierających lub skierowania do DPS? (opracowanie własne).

Wnioski

Zapotrzebowanie na systemowe wsparcie dla seniorów w postaci usług opiekuńczych, wspierających oraz pobytów w Domach Pomocy Społecznej od lat systematycznie wzrasta. Podobnie wygląda sytuacja na terenie Gminy Lubicz.

Pracownicy socjalni pracujący z seniorami w wieku powyżej 56 roku życia w 2019 r. po zanalizowaniu ich sytuacji wskazują na konieczność objęcia coraz większym wsparciem tej grupy osób i spodziewają się w tym zakresie coraz większego zapotrzebowania. Część potrzeb w tym zakresie (dotycząca przede wszystkim usług wspierających) może być realizowana w ramach działalności Klubów Wsparcia Seniora, regularnej pracy socjalnej pracowników socjalnych oraz pracy asystenta osoby niesamodzielnej.

Cz. VII

Sytuacja seniorów przebywających w Domach Pomocy Społecznej.

Kolejną grupą seniorów objętych niniejszą analizą, są osoby powyżej 56 roku życia, które w 2019 r. przebywały w w Domach Pomocy Społecznej (18 seniorów). Z niniejszej analizy wynika, że były to przede wszystkim osoby samotne, które przed skierowaniem do DPS prowadziły samodzielne gospodarstwa domowe. Połowa spośród nich tj. 9 osób nie posiadała dzieci

Tabela 6: Liczba dzieci posiadanych przez seniorów z Gminy Lubicz przebywających w Domach Pomocy Społecznej w 2019r. (opracowanie własne).

Liczba dzieci:	Ilość seniorów:
Brak	9
Jedno, dwoje	4
Troje, czworo	2
Powyżej pięcioro	3

Zdaniem pracowników socjalnych kierujących analizowane osoby do DPS, 11 spośród nich nie mogło liczyć na pomoc rodziny, zaś pozostałe 7 mogło liczyć na pomoc, ale niewystarczającą aby mogli zostać w środowisku rodzinnym.

Zauważalnym problemem są również konflikty rodzinne, które dotknęły połowę z osób przebywających w DPS. Wszystkie osoby objęte analizą zostały skierowane z powodu długotrwałej choroby lub niepełnosprawności.

Podsumowanie analizy

Z niniejszej analizy jednoznacznie wynika, że grupa osób powyżej 56go roku życia jest bardzo liczną grupą świadczeniobiorców pomocy społecznej. W roku 2019 z różnych form wsparcia tutaj. Ośrodka Pomocy Społecznej korzystało 517 rodzin, a w 234 przypadkach, spośród nich, świadczeniobiorcami byli seniorzy.

Ponadto liczba seniorów (powyżej 56go roku życia) korzystających z wsparcia tutaj. Ośrodka Pomocy Społecznej systematycznie wzrasta z 134 osób w 2014 r i 148 w 2015 r. do 234 osób w roku 2019. Jest to najliczniejsza kategoria wiekowa pod względem udzielanego wsparcia. Rola pomocy społecznej względem tego typu podopiecznych ciągle się zmienia i wymaga dalszego rozwoju jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Tabela 7 Ilość osób powyżej 56go roku życia korzystająca z pomocy społecznej w Gminie Lubicz na przełomie lat (opracowanie własne).

	Liczba osób powyżej 56go roku życia korzystająca z pomocy społecznej
2014 r.	134 osoby
2015 r.	148 osób
2019 r.	234 osób

W 2019 r. osoby powyżej 56go roku życia w korzystały z następujących form wsparcia:

- pomocy finansowej – 198 osób,
- usług opiekuńczych – 50 osób,
- różnych form pracy socjalnej – 216 osób,
- zajęć Klubu Wsparcia Seniora – 40 osób.

Regularnie pogarszający się stan zdrowia seniorów oraz fakt samego starzenia się społeczeństwa pozwala prognozować, że w najbliższym czasie liczba seniorów będących w zainteresowaniu ośrodków pomocy społecznej będzie stale wzrastać. Zmianie ulegają również potrzeby seniorów które można rozpatrywać na kilku płaszczyznach. Ciągłe aktualne wydają się być niezaspokojone potrzeby finansowe (ponieważ poniżej kryterium dochodowego żyje ciągle 20% seniorów z terenu Gminy Lubicz), ale pojawiają się też inne związane z potrzebą realizacji takich form wsparcia jak usługi wspierające, specjalistyczne oraz praca asystenta osoby niesamodzielnej. Rozwoju wymagają również formy obecnie realizowane takie jak Kluby Wsparcia Seniora, usługi opiekuńcze czy różne formy pracy socjalnej, w tym specjalistyczne poradnictwo.

2.5 Wnioski ogólne

- Zmiany struktury demograficznej ludności polegające na stałym przyroście liczby osób starszych w społeczeństwie oraz zwiększenie ich udziału w populacji generują nowe wyzwania i problemy, które wymagają podejmowania ciągłej interwencji.
- Konieczne jest, aby w najbliższych latach podejmować działania zmierzające do utrzymania seniorów jak najdłużej w dobrej formie, zdrowiu oraz aktywności (a przy okazji możliwie jak najdłuższego utrzymania ich w miejscu zamieszkania) poprzez rozwój usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, asystenckich, teleopieki i placówek wsparcia dziennego.
- Podejmowanie przez samorząd działań na rzecz seniorów jest istotne nie tylko w kontekście zdiagnozowanych potrzeb seniorów i problemu starzenia się społeczeństwa, ale także w kontekście ponoszonych wydatków na opłacenie pobytu naszych mieszkańców w domach pomocy społecznej.
- Dotychczasowe doświadczenie z realizacji przedsięwzięć na terenie Gminy Lubicz, których odbiorcami byli seniorzy np. prowadzone Kluby Wsparcia Seniora pokazują, że seniorzy mieszkańcy naszej gminy mają coraz większą gotowość do korzystania z zaproponowanych przez samorząd form aktywności. Już dziś dostrzegamy potrzebę prowadzenia na stałe placówki wsparcia - Klubu Wsparcia Seniora, a w przyszłości utworzenia dziennego domu

pomocy społecznej, czy też dziennego domu samopomocy. Dzisiaj nasi seniorzy są już gotowi do codziennego korzystania z tego typu wsparcia.

- Osoby w wieku senioralnym żyjące samotnie, bądź z innym seniorem będą musiały znaleźć się w kręgu zainteresowania Ośrodka Pomocy Społecznej przede wszystkim ze względu na zagrożenie ich wykluczeniem społecznym. Prognozuje się, że w przyszłości będą one potrzebowały wsparcia w zakresie usług opiekuńczych, wspierających, a także regularnej pracy socjalnej. Takie osoby też chętnie uczestniczą w zajęciach Klubów Wsparcia Seniora, bądź oczekują wsparcia w postaci asystenta osoby zależnej.

- W wieku podeszłym długotrwała choroba i niepełnosprawność częściej stają się czynnikiem z którym jednostka samodzielnie nie jest w stanie sobie poradzić. Ciężka lub długotrwała choroba są podstawowymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej, bardzo często też negatywnie wpływają na sytuację materialno-bytową seniorów tym samym uniemożliwiają im samodzielne zaspokajanie potrzeb, przede wszystkim tych związanych z leczeniem.

- Rola pracowników socjalnych w pracy i w relacjach z klientami polega głównie na dążeniu do usamodzielnienia się tych osób i do ich funkcjonowania bez wsparcia pomocy społecznej. W przypadku seniorów rola pracowników socjalnych i ośrodków pomocy społecznej będzie inna, ponieważ w tej konkretnej grupie wiekowej trudno oczekiwać znaczącej poprawy sytuacji życiowej. W większości przypadków klienci po pięćdziesiątym szóstym roku życia pozostaną w strukturach pomocy społecznej przez kolejne lata. Skoro nie zabezpieczyli swoich potrzeb, gdy byli w sile wieku, trudno oczekiwać, że w wieku senioralnym będą mieli tyle energii, samozaparca i chęci, aby uzyskać stuprocentową samodzielność. Ponadto pogarszający się stan zdrowia poszczególnych osób może powodować, że będą one zgłaszać się po pomoc do ośrodka pomocy społecznej, nawet gdy nie korzystali z jego wsparcia we wcześniejszych latach. W związku z tym możemy przypuszczać, że klientów pomocy społecznej w wieku senioralnym będzie przybywać.

III. Analiza SWOT środowiska lokalnego

<u>Mocne strony</u>	<u>Słabe strony</u>
<ul style="list-style-type: none">- świadomość problemów dotyczących seniorów wśród władz samorządowych;- dobrze przygotowana kadra ośrodka pomocy społecznej; doświadczenie zawodowe pracowników ośrodka pomocy społecznej w pracy na rzecz seniorów- doświadczenie zdobyte w trakcie prowadzenia placówki wsparcia dziennego: Klub Wsparcia Seniora na terenie Gminy Lubicz- gotowość pracowników instytucji pracujących w obszarze pomocy społecznej do udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego- otwartość instytucji samorządowych i pozarządowych na pomoc seniorom;- rozwinięta na terenie gminy baza świetlic środowiskowych wspierających lokalną społeczność- bogata oferta spotkań kulturalnych i integracyjnych m. in. spotkania klubów	<ul style="list-style-type: none">- rozpad więzi rodzinnych i sąsiedzkich;- zła sytuacja finansowa seniorów i brak gotowości do ponoszenia odpłatności za usługi- brak specjalistycznego transportu dla seniorów dostosowanego do ich potrzeb;- brak infrastruktury dedykowanej wyłącznie seniorom- brak instytucji wspierających osoby starsze (brak Dziennego Domu Pomocy Społecznej i innych ośrodków wsparcia na terenie Gminy Lubicz);- słaby rozwój podmiotów ekonomii społecznej oraz brak rozwiniętej sieci wolontariatu;- długotrwałe korzystanie seniorów z systemu pomocy społecznej;- ograniczone środki finansowe samorządu- niewystarczająco rozwinięta sieć opieki nad seniorami na terenie gminy Lubicz;- brak instytucji wspierającej osoby niesamodzielne/zależne i ich opiekunów;

<p>seniora, imprezy plenerowe, festyny i inne spotkania mieszkańców;</p> <ul style="list-style-type: none"> - doświadczenie samorządu w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na projekty na rzecz seniorów - zaangażowanie służb społecznych w poszukiwanie nowych rozwiązań w sferze polityki społecznej; - regularna diagnoza środowiska seniorów na terenie gminy Lubicz; 	<ul style="list-style-type: none"> - niewielkie zasoby mieszkań komunalnych, socjalnych itp. - brak gotowości do podjęcia działań na rzecz seniorów ze strony rodzin oraz społeczeństwa lokalnego, zanik więzi rodzinnych, wykluczenie seniora z rodziny i społeczeństwa; - osłabienie roli seniora w społeczeństwie, spadek autorytetu seniora;
<u>Szanse</u>	<u>Zagrożenia</u>
<ul style="list-style-type: none"> - ciągły wzrost świadomości społecznej nt. starzenia się społeczeństwa i konieczności podejmowania działań z tym związanych; - duża otwartość władz samorządowych na podejmowanie działań na rzecz seniorów - wzrost kompetencji u osób pracujących z seniorami na terenie gminy; - rozwój usług i działań realizowanych na rzecz seniorów (w tym form aktywizacji społecznej, usług opiekuńczych itp.) - zwiększenie liczby podmiotów działających na rzecz seniorów w tym rozwój organizacji pozarządowych; - możliwość pozyskania środków zewnętrznych przeznaczonych na wsparcie seniorów; - realizacja projektów osłonowych i profilaktycznych dla seniorów; - zwiększająca się otwartość seniorów do podejmowania działań aktywizujących 	<ul style="list-style-type: none"> - szybko powiększająca się grupa docelowa - zwiększająca się skala zjawisk niepożądanych, wpływających destrukcyjnie na seniora, jego rodzinę oraz społeczność lokalną, w tym m.in. skutki trwającej epidemii - brak możliwości długotrwałego planowania finansowania przedsięwzięć na rzecz seniorów – brak szczegółów dotyczących kolejnej perspektywy finansowej ze środków UE, brak informacji dotyczących możliwości kontynuacji rządowego programu „Senior+”, ograniczone środki samorządu szczególnie w kontekście zapowiadanego kryzysu spowodowanego epidemią itp. - brak wystarczającej oferty specjalistycznych usług opiekuńczych, teleopieki, usług gospodarczych, asystenckich dla osób starszych oraz usług opiekuńczych w systemie pomocy zmianowej i całodobowej; - pogarszający się stan zdrowia seniorów - ograniczone możliwości kadrowe i lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej - brak koordynacji współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze wsparcia seniorów;

	- niska motywacja u części seniorów do zmiany swojej sytuacji, mała elastyczność seniorów
--	---

IV. Zasoby

Instytucje i organizacje realizujące zadania wpisujące się w zakres wspierania seniorów:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiczu,
- Placówki służby zdrowia: NZOZ Prywatny Lekarz Rodzinny T. Ołtarzewski Grębocin, NZOZ „Moja Przychodnia” Grębocin, Lecznice CITOMED Lubicz Górny, NZOZ Prywatny Lekarz Rodzinny K. Kusz Złotoria, Gabinet rehabilitacji Grębocin, NZOZ Poradnia Rehabilitacyjna ReVita Lubicz Górny,
- Świetlice Środowiskowe: w Grabowcu, Gronowie, Lubiczu Górnym, Lubiczu Dolnym, Gronowie, Złotorii, Młyńcu, Krobii, Kopaninie
- Kościoły – Parafie Katolickie: w Lubiczu Górnym, Lubiczu Dolnym, Gronowie, Złotorii,
- Kluby Seniora: ARKA (Lubicz Dolny), Dolina Drwęcy (Lubicz Górny), Lubiczanie (Lubicz Górny), Złota Jesień (Grębocin), Stowarzyszenie Kulturalne Pokolenia (Lubicz Dolny).

V. Adresaci programu

Adresatami programu są osoby powyżej 60 roku życia oraz osoby niesamodzielne, mieszkańcy Gminy Lubicz korzystający ze wsparcia pomocy społecznej, zagrożeni wykluczeniem społecznym, niewydolni w gospodarowaniu własnymi zasobami, samotni, schorowani.

VI. Cel główny, cele szczegółowe

Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla seniorów oraz osób niesamodzielnych mieszkających na terenie Gminy Lubicz przeciwdziałającego ich wykluczeniu społecznemu oraz sprzyjającego aktywizacji, prawidłowemu ich funkcjonowaniu i zabezpieczeniu podstawowych potrzeb poprzez rozwój usług opiekuńczych, społecznych, zdrowotnych i socjalnych.

Cele szczegółowe

1. Poprawa sytuacji finansowej seniorów.
2. Aktywizacja społeczna oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i poczuciu osamotnienia seniorów.
3. Zwiększenie dostępności dla osób niesamodzielnych do placówek wsparcia dziennego, usług opiekuńczych, w tym usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania oraz specjalistycznych usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych, asystenckich, usług teleopieki oraz poprawa dostępności sprzętu niezbędnego do opieki nad osobami niesamodzielnymi.
4. Budowanie więzi rodzinnych i świadomości społeczeństwa na temat odpowiedzialności rodziny za seniora oraz podnoszenie umiejętności opiekunów w zakresie sprawowania opieki nad seniorem zależnym.

VII. Przewidywane efekty

Zakłada się, iż realizacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Lubicz na lata 2017-2020 znacząco wpłynie na poprawę funkcjonowania seniorów zamieszkujących na terenie gminy, w szczególności w zakresie:

- poprawy sytuacji materialno – bytowej seniorów,
- podniesienia poziomu świadomości społecznej na temat roli seniora w rodzinie i społeczeństwie,
- zapobiegania i ograniczania negatywnych konsekwencji wynikających z izolacji i wykluczenia społecznego seniorów,
- zwiększenia ilości dostępnych usług skierowanych do seniorów w tym. m.in opiekuńczych, specjalistycznych, gospodarczych itp.
- polepszenia funkcjonowania seniorów w rodzinie i społeczeństwie,
- propagowania postaw proaktywnych i prozdrowotnych wśród seniorów,

- zwiększenia dostępności do wydarzeń kulturalnych i sportowych.

VIII. Działania programu

Cel szczegółowy 1

Poprawa sytuacji finansowej seniorów

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1	Objęcie wsparciem finansowym seniorów	- liczba osób objętych wsparciem finansowym przez GOPS w Lubiczu; - wysokość środków przeznaczonych na pomoc finansową dla seniorów;	GOPS	2021-2023
2	Realizacja projektów ostonowych, projektów socjalnych skierowanych do osób niesamodzielných	- liczba zrealizowanych projektów ostonowych i projektów socjalnych; - liczba osób uczestniczących w projektach ostonowych i projektach socjalnych;	GOPS	2021-2023
3	Realizacja kampanii społecznych dotyczących roli seniora na rynku pracy	- liczba zrealizowanych	GOPS Urząd Gminy Lubicz	2021-2023

		kampanii społecznych;	Rady Sołeckie	
--	--	-----------------------	---------------	--

Cel szczegółowy 2

Aktywizacja społeczna oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i poczuciu osamotnienia seniorów.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1	Realizacja kampanii społecznych dotyczących roli seniora w społeczeństwie	- liczba zrealizowanych kampanii społecznych;	GOPS Urząd Gminy Lubicz Rady Sołeckie	2021-2023
2	Rozwój instytucji asystenta seniora, asystenta osoby niesamodzielnej itp.	- liczba seniorów objętych asystenturą - liczba zatrudnionych asystentów seniora	GOPS	2021-2023
3	Zwiększenie dostępności seniorów do form wsparcia poprzez utworzenie placówek wsparcia dziennego dla seniorów takich jak Kluby Wsparcia Seniora, Dzielne Domy Pomocy Społecznej, Dzielne Domy Samopomocy	- liczba działających placówek wsparcia dziennego dla seniorów z terenu gminy Lubicz; - liczba seniorów uczęszczających do w/w placówek;	GOPS Urząd Gminy Lubicz	2021-2023
4	Zwiększenie dostępności seniorów do form wsparcia poprzez utworzenie grup samopomocowych	- liczba działających grup samopomocowych - liczba seniorów będących członkami grup samopomocowych;	GOPS	2021-2023
5	Rozwój wolontariatu na rzecz seniorów	- liczba pozyskanych wolontariuszy;	GOPS	2021-2023

		- liczba seniorów objętych wsparciem wolontariuszy;		
6	Umożliwienie seniorom kontaktu ze społeczeństwem poprzez uruchomienie środka transportu dostosowanego do ich potrzeb i możliwości	- liczba osób korzystających z transportu dla seniorów;	GOPS	2021-2023
7	Utworzenie „Centrum Wsparcia Seniora” , w którym seniorzy będą mogli w jednym miejscu uzyskać informację o wszelkich dostępnych na terenie gminy formach wsparcia dla seniorów	- liczba seniorów korzystających z „Centrum Wsparcia Seniora”;	GOPS	2021-2023
8	Organizacja wyjazdów kulturalnych np. do kina, teatru	- ilość zorganizowanych wyjazdów; - ilość osób, które wzięły udział w zorganizowanych wyjazdach;	GOPS	2021-2023
9	Organizacja imprez okolicznościowych np. Wigilii dla osób samotnych	- ilość zorganizowanych imprez; - ilość osób, które wzięły udział w zorganizowanych imprezach;	GOPS	2021-2023
10	Organizacja spotkań na temat zdrowego stylu życia	- ilość zorganizowanych spotkań; - ilość osób, które wzięły udział w zorganizowanych spotkaniach;	GOPS	2021-2023
11	Organizacja zajęć sportowych z fizjoterapeutą np. nordic walking	- ilość zorganizowanych spotkań; - ilość osób, które wzięły udział w zorganizowanych spotkaniach;	GOPS	2021-2023

12	Organizacja „Spotkań z pasją” dla seniorów oraz „Warsztatów rozwijania umiejętności i zainteresowań”	- ilość zorganizowanych spotkań; - ilość osób, które wzięły udział w zorganizowanych spotkaniach;	GOPS Biblioteka Gminna	2021-2023
13	Organizacja Punktu Informacyjnego – np. poradnictwa prawnego, w którym seniorzy będą mogli uzyskać wiedzę z zakresu kredytów, testamentu, bezpieczeństwa ale również psychologicznego, socjalnego czy zdrowotnego	- ilość osób, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego - ilość godzin zrealizowanego poradnictwa	GOPS Urząd Gminy Lubicz	2021-2023

Cel szczegółowy 3

Zwiększenie dostępności dla osób niesamodzielnych do placówek wsparcia dziennego, usług opiekuńczych, w tym usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania oraz specjalistycznych usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych, asystenckich, usług teleopieki oraz poprawa dostępności sprzętu niezbędnego do opieki nad osobami niesamodzielnymi.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1	Rozwój działań zmierzających do szeroko zakrojonej reorganizacji usług opiekuńczych m.in. poprzez wprowadzenie usług w systemie dwuzmianowym, zwiększenie elastyczności usług i dostosowanie ich do indywidualnych potrzeb klientów	- liczba seniorów objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych dwuzmianowych bądź innych; - liczba opiekunek środowiskowych świadczących usługi w systemie zmianowym;	GOPS	2021-2023
2	Wprowadzenie realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych	- liczba osób objętych pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych; - liczba opiekunów świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze;	GOPS	2021-2023
3	Utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego	- ilość osób, które skorzystały z usług wypożyczalni; - liczba sprzętów pozyskanych do wypożyczalni;	GOPS, podmiot ekonomii społecznej	2021-2023
4	Wprowadzenie realizacji usług gospodarczych (tzn. drobne naprawy w gospodarstwie domowym, robienie zakupów, dostarczanie posiłków)	- liczba osób objętych pomocą w formie usług gospodarczych; - liczba osób świadczących usługi gospodarcze;	GOPS, podmiot ekonomii społecznej	2021-2023
5	Stworzenie „Centrum Wsparcia Seniora”, w którym seniorzy będą mogli w jednym miejscu uzyskać informację o wszelkich dostępnych na terenie gminy formach	- lista osób, które skorzystały z „Centrum Wsparcia Seniora”	GOPS, Gmina Lubicz	2021-2023

	wsparcia dla osób niesamodzielnych			
6	Organizacja teleusług i innych nowoczesnych form monitoringu senioralnego	- liczba osób korzystających z teleusług lub monitoringu;	GOPS, ROPS	2021-2023
7	Organizacja samopomocy sąsiedzkiej	- ilość osób korzystających z samopomocy sąsiedzkiej; - ilość osób udzielających samopomocy sąsiedzkiej;	GOPS, ROPS	2021-2023
8	Zwiększenie dostępności dla mieszkańców do form wsparcia poprzez utworzenie placówek wsparcia dziennego dla osób niesamodzielnych oraz seniorów np. Kluby Wsparcia Seniora, Dzielne Domy Pomocy Społecznej, Dzielne Domy Samopomocy lub inne	- liczba działających placówek wsparcia dziennego dla seniorów z terenu gminy Lubicz; - liczba seniorów uczęszczających do w/w placówek;	GOPS Urząd Gminy Lubicz	2021-2023

Cel szczegółowy 4

Budowanie więzi rodzinnych i świadomości społeczeństwa na temat odpowiedzialności rodziny za seniora oraz podnoszenie umiejętności opiekunów w zakresie sprawowania opieki nad seniorem zależnym.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik realizacji	Realizator	Termin realizacji
1	Organizacja kampanii społecznych podnoszących świadomość społeczną na temat odpowiedzialności rodziny za seniora oraz demencji jako coraz powszechniejszego problemu społecznego	- liczba zorganizowanych kampanii; - liczba materiałów (ulotek, plakatów) wskazujących obowiązki rodziny względem seniorów;	GOPS Urząd Gminy Lubicz	2021-2023

2	Organizacja pikników rodzinnych dla seniorów i ich rodzin	- liczba zorganizowanych pikników; - liczba osób biorących udział w piknikach;	GOPS	2021-2023
3	Organizacja konferencji na temat sprawowania opieki nad seniorami	- ilość zorganizowanych konferencji; - ilość osób biorących udział w zorganizowanych konferencjach;	GOPS	2021-2023
4	Organizacja treningów umiejętności dla członków rodzin w zakresie sprawowania opieki nad seniorem	- ilość zorganizowanych treningów; - ilość osób, które wzięły udział w zorganizowanych treningach;	GOPS	2021-2023
5	Organizacja szkoleń dla osób, które chciałyby wykonywać zawód opiekunki środowiskowej	- ilość zorganizowanych szkoleń; - ilość osób, które ukończyły szkolenie;	GOPS	2021-2023

IX. Źródła finansowania

Źródłem finansowania Programu Wspierania Seniorów są:

1. Środki własne gminy zaplanowane w planie finansowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu, m.in. na pomoc społeczną i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
2. Dotacje z budżetu państwa, w szczególności środki pozyskane na realizację programów rządowych i programów konkursowych;
3. Środki pozabudżetowe, np. środki pozyskane ze środków Unii Europejskiej.
4. Wpłaty uczestników.

X. Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem Programu Wspierania Seniorów w Gminie Lubicz na lata 2021-2023 jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu. Koordynator będzie monitorował projekt poprzez zbieranie danych dotyczących realizacji poszczególnych zadań. W celu sprawnego monitoringu Koordynator zwoływał będzie spotkania robocze z udziałem podmiotów zaangażowanych w pracę na rzecz seniorów, w celu omawiania realizacji

poszczególnych zadań i działań programu. Ewaluacja programu odbywać się będzie poprzez przedkładanie całorocznych sprawozdań z realizacji poszczególnych działań wraz z rocznym sprawozdaniem z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiczu

Załącznik Nr 2 do zarządzenia

Nr 0050.103.2020

Wójta Gminy Lubicz

z dnia 30 listopada 2020 r.

Formularz konsultacji społecznych
dotyczących projektu „Programu Wspierania Seniorów oraz Osób Niezależnych w
Gminie Lubicz na lata 2021 – 2023”

CZĘŚĆ I - DANE UCZESTNIKA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Imię i nazwisko: Miejscowość zamieszkania.....

CZĘŚĆ II - UWAGI DO PROJEKTU PROGRAMU:

Lp.	Część dokumentu, którego dotyczy uwaga (rozdział, ustęp, punkt)	Treść proponowanej uwagi	Uzasadnienie

CZĘŚĆ III - KLAUZULA INFORMACYJNA z art. 13 RODO

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), zwanym dalej RODO, przekazujemy kluczowe informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych.

1. Kto jest administratorem danych osobowych?

Administratorem danych osobowych jest Wójt Gminy Lubicz, adres: ul. Toruńska 21, 87-162 Lubicz. Z administratorem możesz się skontaktować:

- ✓ tradycyjną pocztą pod adresem: Urząd Gminy Lubicz, ul. Toruńska 21, 87-162 Lubicz;
- ✓ przez Elektroniczną Platformę Usług Administracji Publicznej dostępną na stronie: <https://epuap.gov.pl>;
- ✓ poprzez e-mail: info@lubicz.pl;
- ✓ telefonicznie: 56 621 21 00.

Współadministratorem danych osobowych jest:

- 1) Gmina Lubicz, adres: ul. Toruńska 21, 87-162 Lubicz;
- 2) Urząd Gminy Lubicz, adres: ul. Toruńska 21, 87-162 Lubicz.

Współadministratorzy stanowią aparat pomocniczy do wykonywania zadań własnych Wójta Gminy Lubicz oraz zadań zleconych, wynikających z przepisów prawa lub na podstawie zawartych umów i porozumień. Celem współadministrowania jest zastosowanie wspólnych rozwiązań technicznych i organizacyjnych zabezpieczenia danych osobowych.

Z treścią uzgodnień dotyczących zasad współadministrowania możesz zapoznać się w Sekretariacie Urzędu Gminy.

2. Kto jest Inspektorem Ochrony Danych?

Wyzaczyliśmy Inspektora Ochrony Danych, z którym można się skontaktować:

- ✓ tradycyjną pocztą pod adresem: Urząd Gminy Lubicz, ul. Toruńska 21, 87-162 Lubicz;
- ✓ poprzez e-mail: iod@lubicz.pl.

Z Inspektorem Ochrony Danych można się kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania swoich danych osobowych przez administratora i współadministratorów oraz korzystania z praw związanych z ich przetwarzaniem.

3. W jakim celu i na jakiej podstawie przetwarzamy dane osobowe?

Dane osobowe będziemy przetwarzali w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Lubicz na lata 2021-2025. Podstawą prawną przetwarzania danych osobowych jest niezbędność do wykonywania zadań realizowanych w interesie publicznym w związku z treścią art. 5a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (art. 6 ust. 1 lit. e RODO).

4. Czy podanie danych jest obowiązkowe?

Podanie danych jest dobrowolne, jednak odmowa ich podania będzie skutkowałą brakiem rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Lubicz na lata 2021-2025.

5. Jakie prawa przysługują w związku z przetwarzaniem przez nas danych osobowych?

W związku z przetwarzaniem danych osobowych każdej osobie, której dane dotyczą, przysługuje:

- ✓ prawo żądania dostępu do swoich danych osobowych;
- ✓ prawo żądania usunięcia danych, w sytuacji, gdy przetwarzanie danych nie następuje w celu wywiązania się z obowiązku wynikającego z przepisu prawa lub wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym;
- ✓ prawo żądania sprostowania danych i uzupełnienia niekompletnych danych;
- ✓ w przypadkach określonych w RODO - prawo żądania ograniczenia przetwarzania danych osobowych;
- ✓ prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego (Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych), jeżeli osoba, której dane przetwarzamy uzna, że naruszamy przepisy RODO.

Aby skorzystać z powyższych praw, należy się skontaktować bezpośrednio z nami lub naszym Inspektorem Ochrony Danych (dane kontaktowe powyżej).

6. Jak długo będziemy przechowywali dane osobowe?

Dane po zrealizowaniu celu, dla którego dane zostały zebrane, będą przechowywane przez okres wynikający z przepisów o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

7. Komu mogą być przekazywane dane osobowe?

Dane osobowe mogą być udostępniane podmiotom upoważnionym na podstawie przepisów prawa. Odbiorcami danych osobowych mogą być również podmioty, którym administrator powierzył realizację celu, dla którego dane zostały zebrane, w szczególności Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiczu, a także zaufane podmioty współpracujące z administratorem lub z współadministratorami, w tym dostawcy usług w zakresie niezbędnym do realizacji celów przetwarzania, np. firmy świadczące usługi serwisu, rozwoju i utrzymania systemów IT.

8. Przekazywanie danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowych.

Nie zamierzamy przekazywać danych osobowych poza Europejski Obszar Gospodarczy ani do organizacji międzynarodowych.

9. Zautomatyzowane podejmowanie decyzji.

Decyzje dotyczące osób, których dane przetwarzamy, nie będą podejmowane w sposób wyłącznie zautomatyzowany, w tym dane nie będą poddawane profilowaniu.